

Socialdepartementet

Socialstyrelsen
106 30 Stockholm

Uppdrag att utreda och genomföra insatser för förstärkt kompetens inom psykiatriområdet

Regeringens beslut

Regeringen beslutar att ge Socialstyrelsen i uppdrag att inom ramen för sitt ansvar för specialistkurser för läkare genomföra följande insatser:

1. Säkerställa långsiktig förvaltning av de kursämnena och kompetensmål i specialiteten psykiatri som utvecklats i det s.k. METIS-projektet (Mer Teori i Specialisttjänstgöring).
2. Ta fram kursämnena och kompetensmål för specialiteten barn- och ungdomspsykiatri.
3. Utreda om beroendemedicin bör bli en medicinsk specialitet och i det fall myndigheten bedömer att så är fallet utarbeta målbeskrivningar för specialiteten.
4. Samarbeta med samordningsfunktionen för PRIO-planen med att genomföra kompetensforum.

Socialstyrelsen ska säkerställa former för arbetet som tillgodoser insyn och delaktighet för Psykiatriska föreningen, Nationella nätverket för studierektorer i allmänpsykiatri och Sveriges Kommuner och Landsting samt för andra aktörer som blir aktuella som samarbetspartners genom utformningen av detta uppdrag.

Socialstyrelsen får för uppdragets genomförande använda 4 000 000 kronor under 2013. Kostnaderna ska belasta utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg, anslaget 1:8 Bidrag till psykiatri, anslagsposten 3 Till Kammarkollegiets disposition. Medlen utbetalas engångsvis efter rekvisition ställd till Kammarkollegiet. Rekvisitionen och slutrapporten ska hänvisa till det diarienummer som detta beslut har. Medel som inte har utnyttjats ska återbetalas till Kammarkollegiet senast den 31 mars 2014. Vid samma tidpunkt ska en ekonomisk redovisning

över använda medel lämnas till Kammarkollegiet. Uppdragen 1, 2 och 4 ska slutredovisas senast den 1 november 2015.

En delredovisning av respektive uppdrag ska lämnas till Regeringskansliet (Socialdepartementet) senast den 1 november 2013 och 2014. Uppdrag 3 ska slutredovisas till Regeringskansliet (Socialdepartementet) senast den 1 november 2013.

Redovisningarna ska hänvisa till det diarienummer som detta beslut har.

Bakgrund

Institutet för professionell utveckling av läkare i Sverige (IPULS) har på regeringens uppdrag under åren 2007–2012 tagit fram ett strukturerat utbud av specialistkurser till ST-läkare i allmänpsykiatri som ska kunna erbjudas i alla regioner med en gemensam standard och med ett pedagogiskt koncept som innebär integrerad teori och praktik. Arbetet har bedrivits inom ramen för det s.k. METIS-projektet. IPULS verksamhet gick den 1 januari 2013 över till Socialstyrelsen. METIS har utvecklat kurser i 20 ämnen med ca 35 kurstillfällen per år. Det innebär en ökning med ungefär 25 kurser per år jämfört med före projektet och ger blivande specialister i psykiatri tillgång till ett kursutbud som överensstämmer med Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (SOSFS 2008:17) om läkarnas specialisttjänstgöring.

Socialstyrelsen har haft regeringens uppdrag att följa upp projektet och har lämnat delrapporter årligen. En slutlig utvärdering ska lämnas 2013. Mellan 2007 och 2011 har antalet specialister i allmänpsykiatri ökat med 40 procent. Bland läkare som just nu genomgår specialisttjänstgöring är det den specialitet som ökar mest.

METIS-projektet bedöms ha haft betydelse för att öka den allmänpsykiatriska specialitetens status och attraktionskraft. Det är emellertid viktigt att säkerställa en långsiktig förvaltning av kurserna inom ramen för den ordinarie finansieringen för SK-kurser. Samma satsning som gjorts för specialiteten psykiatri bedöms även behövas när det gäller specialistutbildningen i barn- och ungdomspsykiatri. Det finns också behov av att säkerställa att även andra yrkeskategorier har tillräckliga specialistkunskaper. Den struktur och pedagogiska metod som har utvecklas inom METIS kan med fördel spridas.

Ärendet

I uppdraget ingår olika följande deluppdrag:

1. Säkerställa långsiktig förvaltning av de kompetensmål och kursämnena i specialiteten psykiatri som utvecklats i det s.k. METIS-projektet

Genom satsningen på METIS har staten under en övergångsperiod tagit på sig finansieringsansvaret kurser för blivande specialister i psykiatri på ett sätt som inte gäller för andra specialiteter. Skälet till de insatser som gjorts 2007–2012 och som planeras genom detta uppdrag fram till 2015 är att det finns ett stort behov av att bidra till kvalitetsutveckling och att underlätta rekrytering till den psykiatriska vården. Regeringen bedömer emellertid att det är av stor vikt att kurser för blivande specialister i psykiatri på sikt inordnas i den ordinarie strukturen utan särskild finansiering vid sidan av den som utgår generellt för SK-kurser. Socialstyrelsen ska därför säkerställa en långsiktig förvaltning av de kursämnen och kompetensmål som utvecklats i METIS-projektet.

I förvaltningen ingår att löpande utvärdera kursämnen och kompetensmål i relation till gällande målbeskrivningar för specialiteterna enligt Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om läkarnas specialisttjänstgöring (SOSFS 2008:17).

Regeringen har inte för avsikt att avsätta särskilda medel till verksamheten efter 2015.

2. Ta fram kursämnen och kursmål för specialiteten barn- och ungdomspsykiatri

2011 fick IPULS regeringens uppdrag att se över behovet av, och möjligheterna till, att komplettera befintliga specialistkompetenskurser för ST-läkare inom barn- och ungdomspsykiatri så att dessa fullt ut uppfyller målen i Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (SOSFS 2008:17) om läkarnas specialisttjänstgöring. Inom ramen för uppdraget har IPULS tagit fram en beskrivning av hur utvecklingen av de teoretiska momenten i ST-utbildningen inom barn- och ungdomspsykiatri kan utvecklas. Beskrivningen bedöms kunna ligga till grund för ett arbete med att utveckla kursämnen och kompetensmål för blivande specialister i barn- och ungdomspsykiatri.

3. Utreda om beroendemedicin bör bli en medicinsk specialitet samt i så fall utarbeta målbeskrivningar för specialiteten

Missbruksutredningen, som lämnade sitt slutbetänkande 2011, gjorde bedömningen att vården till personer med missbruk och beroende inte är tillräckligt kunskapsbaserad och kompetensen borde utvecklas i både landsting och kommuner (SOU 2011:35). Bland annat ansåg utredningen att tillgången till specialistutbildningar efter grundexamen inom området var för begränsad för viktiga yrkesgrupper. Socialstyrelsen gjorde under 2012 en översyn av specialistindelningen av läkare. Översynen ska ligga till grund för en ny föreskrift om indelningen som planeras att träda ikraft den 1 januari 2014.

Socialstyrelsens översyn föreslog inte att missbruk- och beroendemedicin skulle bli en egen specialitet, något som kritiserats av flera remissinstanser. Socialstyrelsen har i kontakter med Socialdepartementet uttryckt att frågan om huruvida det ska inrättas en särskild specialitet i missbruks- och beroendemedicin behöver fördjupas och utredas närmare. Socialstyrelsen får därför i uppdrag att göra en sådan utredning.

4. Samarbeta med samordningsfunktionen för PRIO-planen med att genomföra kompetensforum

Den nationella samordningsfunktionen för PRIO-planen på Socialdepartementet kommer under 2013 och 2014 uppmärksamma vilka behov av kompetensutveckling som finns inom området för att kvaliteten i insatserna till personer med psykisk ohälsa ska öka och för att områdets status och attraktionskraft ska förstärkas. Bland annat kommer ett kompetensforum att arrangeras varje termin i syfte att redogöra för och gemensamt analysera resultaten av de insatser som bedrivs på området. Socialstyrelsen förväntas samarbeta med samordningsfunktionen för att genomföra dessa forum.

För uppdragen 1 och 2 avser regeringen att avsätta medel 2014 och 2015 för genomförande av uppdragen. Beloppen avses fastställas utifrån vad som framkommer i Socialstyrelsens delredovisning av uppdraget 2013. Medel betalas ut i den mån riksdagen beviljar medel för ändamålet.

På regeringens vägnar

Göran Hägglund

Anders Printz

Kopia till

Statsrådsberedningen/SAM

Statsrådsberedningen/Internrevisionen

Finansdepartementet/BA

Utbildningsdepartementet/UH

Regeringskansliets förvaltningsavdelning

Socialutskottet

Kammarkollegiet

Myndigheten för vårdanalys

Centrum för Evidensbaserade Psykosociala Insatser (CEPI)

Nationell Samordning för Psykisk Hälsa (NSPH)

Sveriges Kommuner och Landsting